

Ringkøbing-Skjern Kommune & Kystdirektoratet

Vand- og spildevands- ledninger syd om Ringkøbing Fjord

**Udkast til Notat om afgrænsning af indhold til
miljøkonsekvensrapport**

06-05-2024

Ringkøbing- Skjern Kommune og Kystdirektoratet

Vand- og spildevandsledninger syd om Ringkøbing Fjord

Notat om afgrænsning af fælles miljøkonsekvensrapport med
miljøkonsekvensvurdering af det konkrete projekt

Miljøministeriet
Kystdirektoratet

Indholdsfortegnelse

1.	Indledning	4
1.1	Fremtidssikring	4
1.2	Ledningsanlæg	4
1.3	Påvirkning af vandområder og Natura 2000 områder	5
1.4	Processen	6
2.	Afgrænsning af miljøvurderingen	8
2.1	Identificerede miljøpåvirkninger	9
2.2	Planer og målsætninger, der vil indgå i miljøvurderingen	18
2.3	Valg af alternativer og referencescenarie	18

1. Indledning

1.1 Fremtidssikring

Ringkøbing-Skjern Forsyning ønsker at fremtidssikre kommunens vandforsyningsinfrastruktur ved at styrke vandforsyningssikkerheden og fremtidssikre spildevandsledningskapaciteten i den sydlige del af kommunen.

Figur 1: Oversigtskort, der viser tracéet for de nye drikkevands- og spildevandsledninger.

1.2 Ledningsanlæg

Der etableres 1 drikkevandsledning og 2 spildevandsledninger, som tilsluttes eksisterende systemer i Bork eller systemer under forberedelse i Hegnet. Spildevandsledningerne tilsluttes den eksisterende pumpestation på Sønderbyvej.

Drikkevandsledningen etableres med en diameter på 315 mm, og spildevandsledningerne planlægges etableret med en diameter på op til 315 mm hver.

I den nordlige ende af drikkevandsledningen ved Hegnet planlægges etableret en trykforøgerstation i form af en mindre bygning med et fodaftryk på op til ca. 3 x 4 m med en højde på op til 3 m. Trykforøgerstationen ønskes etableret i forbindelse med sommerhusområdet 'Hegnet' uden for Værnengene-fredningen.

Ledningerne på land underbores med en afstand på ca. 1 m mellem ledningerne, mens de under Nymindestrømmen og Hans Madsens Pold underbores med en afstand på op til ca. 7 m mellem ledningerne. Det endelige ledningstracé vil derved blive ca. 3-15 m bredt.

Der udføres indledningsvist geotekniske borer for at fastslå jordbundens beskaffenhed mhp. at definere underboringsdybden og sammensætningen af boremudderet, der skal anvendes til underboringerne. Kystdirektoratet, Naturstyrelsen og Ringkøbing-Skjern Kommune har givet særskilt tilladelse til de geotekniske forundersøgelser.

Ledningerne forventes etableret i ned til ca. 3 meters dybde på land. Dybden under bunden i Nymindestrømmen vil afhænge af resultatet af de geotekniske borer.

Den samlede længde af ledningstracéet er ca. 13 km. Underboringer kan foretages i intervaller à 400-600 meter. Det er jordbundsforholdene, der afgør den endelige afstand mellem rørene og dermed også størrelsen på afgang- og modtagegruber, som hver forventes at dække arealer på ca. 10 x 10 meter. Boregruberne etableres med dybder lidt større end ledningsdybden, og således forventeligt ned til ca. 5 meters dybde.

Afgangs- og modtagegruber for underboringerne bliver placeret i områder, hvor der ikke forventes at være væsentlig naturbeskyttelse. Hele strækningen ligger i Natura 2000-område. Der er i december 2023 foretaget en indledende linjebesigtigelse mhp. at sandsynliggøre muligheden for etablering af tracéet i harmoni med naturbeskyttelsesinteresserne.

Spildevandsstrukturen for kommunen fastlægges i Ringkøbing-Skjern Kommunes spildevandsplan. Imødekomme af det ansøgte forudsætter et tillæg til spildevandsplanen. Tillægget til spildevandsplanen udarbejdes særskilt som en parallel proces af Ringkøbing-Skjern Kommune.

Projektet krydser søterritoriet ved Nymindestrømmen og indeholder dermed delelementer, som Kystdirektoratet skal give tilladelse til efter kystbeskyttelsesloven. Det er derfor både Kystdirektoratet og Ringkøbing Skjern Kommune, som er ansvarlig myndighed. De to myndigheder har besluttet at lave et samlet afgræsningsnotat/udtalelse og koordinere den foroffentlige høring.

1.3 Påvirkning af vandområder og Natura 2000 områder

Drikke- og spildevandsledningerne skal føres igennem et internationalt naturbeskyttelsesområde (Natura 2000 område nr. 69; Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen), Figur 2.

Figur 2: Natura 2000 områder omkring Ringkøbing Fjord, © SFDE.

Et hovedelement i beskyttelsen af Natura 2000-områder er, at myndighederne i deres administration og planlægning ikke må vedtage planer eller projekter, der kan skade de arter og naturtyper, som områderne er udpeget for at bevare. Derfor er der krav til myndighederne om at vurdere konsekvenserne af en plan eller et projekt, hvis det ikke kan udelukkes, at planen eller projektet kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at planen og projektet er omfattet af obligatorisk pligt til miljøvurdering, idet etableringen af ledningerne sker ved underboring, der betragtes som en afværgeforanstaltning. Såfremt en afværge introduceres for at kunne udelukke en påvirkning er der automatisk krav om en fuld Natura-2000 konsekvensvurdering, hvorved der også bliver automatisk miljøvurderingspligt af projektet.

1.4 Processen

Ringkøbing-Skjern Kommune har igangsat miljøvurderingsprocessen den 30. april 2024 på baggrund af fremsendt ansøgningsmateriale fra bygherre på e-mail d. 19. januar og suppleret 26. april 2024 (fremsendt fra NIRAS på vegne af Ringkøbing-Skjern Forsyning) med VVM-ansøgning for selve projektet og anmodning om frivillig udarbejdelse af en miljøkonsekvensrapport.

1.4.1 Miljøkonsekvensvurdering af projektet

Da anlæg af vandledninger over større afstande er opført på bilag 2 i miljøvurderingsloven¹ har Ringkøbing-Skjern Forsyning indsendt en VVM-ansøgning til Ringkøbing-Skjern Kommune og samtidig anmodet om frivilligt at gennemføre en miljøvurdering af projektet ved udarbejdelse af en miljøkonsekvensrapport for projektet.

Det ansøgte projekt kræver en tilladelse efter § 25 i miljøvurderingsloven og kystbeskyttelseslovens § 16 a, stk. 1, som erstatter en tilladelse efter miljøvurderingslovens § 25 for den del af projektet, der vedrører etablering af rørledningen på søterritoriet under Nymindestrømmen. Ringkøbing-Skjern Forsyning skal derfor som bygherre udarbejde og fremlægge en miljøkonsekvensrapport for projektet.

Miljøkonsekvensvurderingen skal vurdere og belyse, om det ansøgte projekt kan få en væsentlig indvirkning på miljøet. Ringkøbing-Skjern Kommune og Kystdirektoratet skal efter § 23 i miljøvurderingsloven forud for udarbejdelse af miljøkonsekvensrapporten afgive en udtalelse om afgrænsningen af miljøkonsekvensrapportens indhold og omfang. Det bemærkes, at VVM-myndighedernes bidrag til afgrænsningsnotatet afspejler kompetencefordelingen.

1.4.2 Fælles høring over afgrænsning af miljøvurderingsrapporten

Idet myndighederne Ringkøbing-Skjern Kommune og Kystdirektoratet har besluttet at gennemføre en fælles miljøvurdering med integrering af miljøkonsekvensvurdering af projektet gennemføres en fælles høring af berørte myndigheder og offentligheden over miljørapportens afgrænsning.

Den endelige afgrænsning fastsættes på baggrund af den første offentlighedsfase, hvor offentligheden og berørte myndigheder høres om indholdet i miljøvurderingen, jf. §§ 23 og 35 i miljøvurderingsloven.

¹ LBK nr. 4 af 03/01/2023: Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

2. Afgrænsning af miljøvurderingen

En afgrænsning er en tidlig fastlæggelse af, hvad den samlede miljøkonsekvensrapport forventes at indeholde i forhold til rapportens fokus og detaljeringsgrad af væsentlige miljøpåvirkninger. Afgrænsningsrapporten er en vigtig forudsætning for den følgende miljøvurdering af projektet.

I miljøkonsekvensrapporten ses der bredt på miljøet. I miljøvurderingsloven er der defineret en række miljøemner, som kan indgå i miljøvurderingen. Disse er: befolkningen og menneskers sundhed, biologisk mangfoldighed med særlig vægt på arter og naturtyper, jordarealer, jordbund, vand, luft og klima, materielle goder, kulturarv og landskab samt samspillet mellem ovenstående faktorer.

I dette afsnit beskrives projektets potentielle indvirkning på miljøet med forslag til afgrænsningsrapport, der kan indgå i myndighedens fastlæggelse af miljøkonsekvensrapportens endelige indhold og detaljeringsgrad.

Input til foreløbig afgrænsning af emner i miljørapporten er udarbejdet ud fra VVM-ansøgningen og nye oplysninger og projektændringer samt myndighedernes kendskab fra lignende projekter. For nogle emner kan det ikke på dette grundlag vurderes, om projektet kan have væsentlig påvirkning på grund af f.eks. manglende oplysninger om anlægsmetoder og konkret udførelse. Det er valgt at opdele skemaet i anlægs- og driftsfasen, fordi det indledningsvis er vurderet, at der for nogle af projektets elementer vil være en påvirkning i anlægsfasen og ingen i driftsfasen, mens det for andre elementer er omvendt.

Ringkøbing-Skjern Kommune og Kystdirektoratet har anvendt nedenstående afgrænsningsskema til at få belyst, hvilke faktorer der kan forventes at blive berørt i væsentlig grad af projektet, jf. beskrivelserne under nummer 4 og 5 på bilag 7 i Miljøvurderingsloven.

Afgrænsningsnotatet er baseret på Ringkøbing-Skjern Kommunes og Kystdirektoratet vurdering efter input fra offentligheden og berørte myndigheder efter den 1. offentlighedsfase.

Farverne i skemaet angiver:

Rød:	<i>Mulig væsentlig påvirkning, emnet indgår i miljøkonsekvensrapporten</i>
Grøn:	<i>Ingen væsentlig påvirkning, emnet indgår ikke i miljøkonsekvensrapporten</i>

Nedenstående skema viser det samlede resultat af den første gennemgang. I de efterfølgende afsnit er begrundelse for forslaget til afgrænsning beskrevet.

Miljøpåvirkning og fase (anlægsfase eller driftsfase)	Anlæg	Drift
Biologisk mangfoldighed, flora og fauna		
Befolkning og sundhed		
Vand		
Jordbund og jordarealer		
Klimapåvirkning og -tilpasning		
Landskab, fredninger, kulturarv og arkæologi		
Risiko for ulykker		

2.1 Identificerede miljøpåvirkninger

I nedenstående skema redegøres for Ringkøbing-Skjern Kommunes og Kystdirektoratets vurdering af, om det ansøgte projekt kan antages at medføre væsentlig indvirkning på disse faktorer. I det omfang det antages, at en eller flere af de nævnte faktorer vil kunne påvirkes væsentligt, vil dette blive nærmere belyst i miljørapporten. Emner, der ikke miljøvurderes, er markeret med X i grønt felt, mens emner der miljøvurderes er markeret med X i rødt felt inden for de enkelte miljøfaktorer.

Miljøpåvirkninger	Ikke væsentlig indvirkning	Mulig væsentlig indvirkning	Bemærkninger/vurdering	Metode
Biologisk mangfoldighed, fauna og flora				
Nye drikke- og spildevandsledninger samt trykforøger på drikkevandsledning		X	<u>Anlægsfasen</u> <i>Natura 2000</i> Drikke- og spildevandsledningerne vil krydse arealer, der ligger inden for Natura 2000-område 69; Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen. Der skal gennemføres feltundersøgelser og en Natura 2000-konsekvensvurdering. Der skal foretages en vurdering af alle de naturtyper, arter og Natura 2000-områder, som vil kunne blive væsentligt påvirket af projektet og planen. <i>Dyre- og planteliv</i> Det skal undersøges om der kan forekomme beskyttede arter (bilag IV), fredede arter samt rødlistede arter inden for projektområdet. Det skal desuden undersøges, om der er potentielle levesteder eller yngle- og rasteområder for de beskyttede arter inden for projektområdet. Planen og projektets påvirkning heraf skal vurderes. <i>Naturbeskyttelsesområder</i> Drikke- og spildevandsledningerne vil krydse arealer og vandløb, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. <i>Bygge- og beskyttelseslinjer</i> Drikke- og spildevandsledningerne vil krydse arealer og vandløb, der er omfattet af bygge- og beskyttelseslinjer, herunder strandbeskyttelseslinjen, klitfredning, skovbyggelinjer, og å-beskyttelseslinjen. Kystdirektoratet er myndighed for klitfredning og strandbeskyttelseslinjen. <i>Fredning og vildtreservat</i> Ledningstracéet krydser Nymindestrømmen, som indgår i fredning og vildtreservat i Ringkøbing Fjord ². <i>Grønt Danmarkskort</i>	<i>Natura 2000</i> Kvalitative vurderinger på baggrund af områdernes udpegningsgrundlag, eksisterende data og nødvendige undersøgelser. <i>Dyre- og planteliv</i> Kvalitative vurderinger på baggrund af besigtigelser/naturundersøgelser, samt eksisterende data og viden om arter samt potentielle levesteder og yngle- og rasteområder. Kvalitativ vurdering af eventuel barriereeffekt for dyrelivets bevægelse mellem omkringliggende naturområder, på baggrund af eksisterende viden og data. <i>Naturbeskyttelsesområder, bygge- og beskyttelseslinjer, fredning og vildtreservat</i> Kvalitative vurderinger på baggrund af eksisterende viden og data, og evt. feltbesigtigelser/naturundersøgelser af områdernes nuværende tilstand og andre beskyttelsesinteresser langs linjeføringerne.

² <https://www.retsinformation.dk/eli/lt/2006/1678>

			Størstedelen af ledningstracéet løber igennem områder omfattet af af Grønt Danmarkskort. Påvirkningen heraf skal vurderes nærmere i henhold til kommuneplanens retningslinjer. Størstedelen af ledningstracéet løber igennem område omfattet af fredningen af Værnengene ³. Miljøkonsekvensrapporten skal derfor behandle mulige konsekvenser og påvirkninger af naturinteresser, som anlæggelsen af ledningerne kan give i anlægsfasen. Vurderingen skal bl.a. ske ud fra hvilke arbejdsmetoder, der skal anvendes til nedlæggelse af ledningstracéet, konsekvens ved underboring, evt. grundvandssænkning samt hvordan de implicerede arealer bliver reetableret. Der anvendes i videst muligt styret underboring fremfor gravning.	Kvalitativ vurdering af påvirkningen af beskyttet natur og vandløb, ved eventuel midlertidig grundvandssænkning. <i>Grønt Danmarkskort</i> Ringkøbing-Skjern Kommunes kommuneplan I forhold til potentielle påvirkninger skal det afklares, om der er behov for dispensationer/tilladelser i henhold til naturbeskyttelsesloven, vandløbsloven, bekendtgørelse om fredning og vildtreservat i Ringkøbing Fjord m.m. samt fredning af Værnengene.
		X	<u>Driftsfase</u> Der skal vurderes på ovennævnte emner i forbindelse med reparations- og vedligeholdelsesarbejde.	
Befolkning og sundhed				
Nye drikke- og spildevandsledninger samt trykforøger på drikkevandsledning		X	<u>Anlægsfasen</u> De primære aktiviteter under anlægsfasen for den del af transportanlægget, hvis tracé er på land, vil være almindelige bygge- og anlægsaktiviteter i form af gravearbejde, kørsel med entreprenørmaskiner, byggematerialer o. lign. i forbindelse med nedgravning af rør. De nye drikke- og spildevandsledninger kan komme til at forløbe tæt på flere boliger, og det skal derfor vurderes, om anlægsarbejdet kan give problemer med støj, støv og vibrationer. Umiddelbart vurderes det, at støj i anlægsfasen kan overholde Ringkøbing-Skjern Kommunes forskrift for midlertidige anlægsaktiviteter⁴. For enkelte boliger, der er beliggende tæt på ledningstracéet ikke udelukkes, at der kan opstå gener i en kortvarig periode. <u>Byudvikling</u> Ledningstracéet placeres ikke i nærheden af byudviklingsområder.	Kvantitativ vurdering på baggrund af støjberegninger og Ringkøbing-Skjern Kommunes forskrift for midlertidige anlægsaktiviteter. Kvalitativ vurdering på baggrund af viden fra projektbeskrivelsen om bl.a. metode, varighed og hyppighed.
	X		<u>Driftsfasen</u>	

³ <https://www2.blst.dk/nfr/07996.00.pdf>

⁴ https://www.rksk.dk/Files/Files/Borger/Bolig-byggeri-flytning/Forskrift_midlertidig_aktivitet_24_juni_2014.pdf

			Der kan eventuelt i driftsfasen forekomme støj fra trykforøgerstationen på drikkevandsledningen ved Hegnet, alt efter hvordan denne indrettes. Den vil dog skulle indrettes, så Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser ift. de nærliggende sommerhuse kan overholdes, hvorved der ikke vil være tale om en potentielt væsentlig miljøpåvirkning. <i>Friluftsliv- og rekreative interesser</i> Der forventes ingen påvirkning af rekreative interesser.	
Vand				
Nye drikke- og spildevandsledninger samt trykforøger på drikkevandsledning		X	<u>Anlægsfasen</u> Ledningerne planlægges etableret ved styret underboring, hvor der potentielt skal udføres midlertidig grundvandssænkning i forbindelse med boregruberne. I forbindelse med underboring er der en minimal risiko for blowouts ved brud i jordstrukturen. <i>Overfladevand</i> Det vurderes, at der i anlægsfasen er en potentiel påvirkning af overfladevand ved krydsning af Nymindestrømmen, Falen Å og øvrige vandløb og grøfter i tilfælde af blowout af boremudder. Det skal vurderes om anlægsarbejdet/anlægsmetode kan indvirke negativt på vandløbenes vandkvalitet og miljømål. Der kan desuden være påvirkning af vand i de tilfælde, hvor der skal grundvandssænkes i forbindelse med boregruber. Forhold, der skal behandles og vurderes på, er f.eks. påvirkning af våde naturområder, mulighed for okkerpåvirkning ved udledning af vandet, eller mulighed for påvirkning fra andre forurenende stoffer, herunder fra boremudder, samt eventuelle afhjælpende foranstaltninger (iltning af vandet, udledning over beplantet areal mm). Øvrige påvirkninger af vandløb, som vurderes, indgår under punktet biologisk mangfoldighed, naturtyper og arter, herunder relationen til Natura 2000 område nr. 69 Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen. Det vurderes, om der kan være påvirkning af miljøtilstanden i Nymindestrømmen, som er en del af den målsatte vandforekomst Ringkøbing Fjord, som Nymindestrømmen indgår i, ved etablering af en spildevandsledning på tværs af det målsatte vandområde ved fysisk påvirkning af fjordbunden og sedimentspredning. Punktet skal	<i>Overfladevand</i> Vurdering af påvirkning af målsatte vandforekomster på baggrund af viden og data fra Vandområdeplan 2021-2027 for Jylland og Fyn, Danmarks Miljøportal, herunder arealinformation og naturdata.dk. Vurdering tager desuden udgangspunkt i gældende lovgivning, herunder Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter, Miljøbeskyttelsesloven og Vandløbsloven.

			ses i sammenhæng med punktet biologisk mangfoldighed, naturtyper og arter, herunder relation til Natura 2000 området i Ringkøbing Fjord. I vurderingen skal der tages højde for, at der jf. Vandområdeplanen og tilhørende bekendtgørelser ikke må ske forringelser af tilstanden i de målsatte vandområder som følge af projektet. Det vurderes, om der er behov for særlige krav eller afværgeforanstaltninger for at forebygge en eventuel forringelse i Ringkøbing Fjord. Ovenstående forhold og evt. påvirkninger skal vurderes i miljørapporten. <i>Grundvand og drikkevandsinteresser</i> Ledningstracéet ligger ikke inden for områder med drikkevandsinteresser, og der er ingen vandværksboringer tæt på tracéet. Ved gennemførelse af anlægsarbejdet samt eventuelle grundvandssænkninger skal det sikres, at der ikke sker påvirkning af boringer og grundvand. Dette sikres gennem Ringkøbing-Skjern Kommunes meddelelse af udlednings-/nedsivningstilladelser i forbindelse med grundvandssænkningerne. <i>Potentielle vådområder (arealreservationer)</i> Linjeføringen krydser flere steder lavbundsareal vedtaget i gældende Kommuneplan. Planlægningen skal forholde sig til kommuneplanens retningslinjer for lavbundsarealer. Linjeføringen krydser ikke udpegninger af lavbundsarealer der kan genoprettes eller vådområde- og lavbundprojekter på Ringkøbing-Skjern Kommunes hjemmeside⁵. Der skal redegøres for, at planerne og projektet ikke hindrer en fremtidig etablering af vådområdeprojekter.	<i>Grundvand og drikkevandsinteresser</i> Vurdering ift. sikring mod forurening af vandinteresserne igennem tilladelserne. <i>Potentielle vådområder (arealreservationer)</i> Vurdering baseres på Ringkøbing-Skjern Kommunes kommuneplan samt kendskab til kommende vådområdeprojekter.
		X	<u>Driftsfasen</u> <i>Grundvand og overfladevand</i> Risikoen for ledningsbrud og hvordan dette håndteres skal beskrives i miljørapporten.	
Jordarealer og jordbund				
Nye drikke- og spildevandsledninger samt trykforøger på drikkevandsledning	X		<u>Anlægsfasen</u> Det planlagte spildevandstracé overlapper ikke med områder kortlagt med jordforurening V2 eller V1. Inden for undersøgelseskorridoren er Matrikelnr. 156aø, øst for Sønderklitvej ved Hegnet, dog kortlagt som et område med jordforurening på vidensniveau 1. Ved den endelige detailplanlægning vurderes det muligt at placere ledningstracéet uden	

⁵ <https://www.rksk.dk/om-kommunen/projektsider/vaadoomraade-og-lavbundsprojekter>

			for matriklen kortlagt på V1, hvorved der ikke vil være en potentiel påvirkning af grundvand, overfladevand, menneskers sundhed m.v. fra håndtering af forurennet jord. Eventuelle jordflytninger fra kortlagte arealer skal anmeldes til Ringkøbing-Skjern Kommune, der vil anvise jordflytningen til godkendt jordmodtager. De nærmere forhold og bestemmelser fastlægges på baggrund af detailprojekteringen og de faktiske forhold på lokaliteterne. Yderligere skal jord fra vejmatrিকler tillige håndteres iht. jordflytningsreglerne. Der kan med fordel udarbejdes en jordhåndteringsplan for etablering af drikke- og spildevandsledningerne. Håndtering af evt. forurennet jord er således reguleret mhp. at minimere evt. miljøpåvirkning.	
	X		<u>Driftsfasen</u> I drift vurderes linjeføringen ikke at kunne påvirke jordarealer eller jordbund væsentligt.	
Klimapåvirkning og -tilpasning				
Nye drikke- og spildevandsledninger samt trykforøger på drikkevandsledning	X		<u>Anlægsfasen</u> Drikke- og spildevandsledningerne samt tilhørende tekniske indretninger er af standardtyper, som produceres af gængse materialer og ved gængse teknikker, som ikke medfører et ressourceforbrug eller efterlader et klimaaftryk, som adskiller sig væsentligt fra komponenter anvendt i sammenlignede projekter. Etableringen sker ved brug af typegodkendte entreprenørmaskiner iht. gældende normer for emissioner. Da der således ikke er tale om usædvanlige emissioner ved produktion eller anlæg, vurderes der at være tale om en lille og midlertidig klimapåvirkning, som ikke vurderes væsentlig.	
Nye drikke- og spildevandsledninger samt trykforøger på drikkevandsledning	X		<u>Driftsfasen</u> <i>Oversvømmelse og erosion</i> Ledningstracéet forløber gennem områder udpeget med risiko for oversvømmelse fra en 100 års regnhændelse og grundvand. I et mindre område syd for Hegnet er der lille risiko for erosion som følge af havvandsstigninger og stormflod – jf. retningslinjekort for klimatilpasning i Ringkøbing-Skjern Kommunes Kommuneplan. Ledningerne er i sagens natur vandtætte og egnede til at ligge nedgravet i vandlidende jord, og vurderes derfor ikke at være sårbare over for risikoen for oversvømmelse. I forbindelse med detailprojekteringen sikres det, at ledningerne, inden for det konkrete	

			område med risiko for erosion, nedgraves i en dybde, hvor der ikke er risiko for, at de skrider ved erosion. Trykforøgerstationen på drikkevandsledningen planlægges placeret inden for et område med risiko for oversvømmelse fra grundvand. Ved detailprojektering sikres det, at trykforøgerstationen etableres i egnet kote samt konstrueres på en måde, så risiko for oversvømmelse og indtrængning af vand undgås. På den baggrund vurderes der ikke at være en potentiel påvirkning af vand- og spildevandsledningerne eller trykforøgerstationen fra risiko for oversvømmelse og erosion. <i>Energiforbrug</i> Drikkevandsledning og trykforøgerstation etableres med det formål at forbedre forsyningssikkerheden i området. Forsyningsområdet udvides ikke som følge af projektet, hvorfor det forventes, at mængden af drikkevand der skal pumpes, er relativt uforandret, men at den dog pumpes ad nye veje. De nye anlæg etableres med nyeste teknologi, hvor der anvendes energieffektive pumper i trykforøgersationen. Etablering af drikkevandsledningen og trykforøgerstationen forventes derfor at lede til en minimal ændring i det samlede energiforbrug, og det vurderes, at projektet ikke vil lede til en væsentligt øget klimapåvirkning. Spildevandsledningerne etableres for at kunne modtage spildevand fra Hegnet og områder nord herfor, når de kloakeres. Spildevandet ledes fra Hegnet igennem de kommende spildevandsledninger til den eksisterende pumpestation i Bork. Spildevandet fra eksisterende og nykloakerede sommerhusområder kan ledes via de nye ledninger i stedet for de eksisterende individuelle septiktanke og nedsivningsanlæg. Projektet vil ikke lede til, at der etableres nye pumpestationer, om end håndtering af en øget mængde spildevand fra nykloakerede områder tilsluttet spildevandsledningerne skal håndteres. Dette kan resultere i et øget energiforbrug. Det afledte øgede energiforbruget vurderes dog ikke at afvige væsentligt fra det nuværende, hvorved projektet ikke vurderes at lede til en væsentligt øget klimapåvirkning.	
Landskab, fredninger, kulturarv og arkæologi				
Nye drikke- og spildevandsledninger samt trykforøger på drikkevandsledning		X	<u>Anlægsfasen</u> Anlæg af ledningstracé og trykforøgerstation vurderes ikke at lede til væsentlige påvirkninger af landskab, da de midlertidige anlægsaktiviteter primært vil foregå langs eksisterende veje, hvor der i	Påvirkninger som vurderes, indgår under punktet biologisk mangfoldighed, naturtyper og arter, idet det er knyttet til de naturbeskyttelseshensyn, som

	forvejen er en grad af visuel forstyrrelse fra trafik eller i eksisterende markvej. En større del af ledningstracéet overlapper med kommuneplanens udpegning af værdifuldt kulturmiljø. I anlægsfasen vil der forekomme begrænsede forstyrrelser ved de midlertidige boregruber, men da oplevelsen af området i forvejen er påvirket af trafik på de dele af tracéet der følger eksisterende vejforløb, vurderes anlæg af tracéet ikke at lede til forringelse af oplevelsen, kvaliteten og forståelsen af kulturmiljøet. I kanten af undersøgelsesområdet, hvor tracéet forløber mod øst fra Sønder Klitvej, er markeret et ikke fredet fortidsminde. Fortidsmindet er en begravelsesplads i klitten fra nyere tid. Med afsæt i fortidsmindets placering i udkanten af undersøgelsesområdet og den forventede bredde af tracéet, vurderes det muligt at anlægge ledningstracéet uden at gravearbejde vil påvirke fortidsmindet. <u>Driftsfasen</u> Etablering af drikke- og spildevandsledninger vurderes ikke at påvirke det landskabelige udsyn, da terrænet efter nedgravning straks etableres til det oprindelige udseende. Trykforøgerstationen etableres i relation til eksisterende sommerhusbebyggelse, hvor bygningen ikke vil afvige væsentligt den eksisterende bebyggelse, set fra øst. Størrelsen på trykforøgerstationen sikrer endvidere, at der fortsat vil være udsyn fra sommerhusområdet mod Nymindestrømmen. Projektet vil dermed ikke lede til påvirkning på landskab og visuelle forhold. Drikke- og spildevandsledningerne vil ikke berøre kirkebeskyttelseslinjer, beskyttede sten- og jorddiger eller fredede fortidsminder og beskyttelsesarealer. Hvis der i forbindelse med anlægsarbejdet findes spor af fortidsminder, skal arbejdet standses jf. museumslovens regler, §§ 25 til 27. En større del af ledningstracéet overlapper med kommuneplanens udpegning af værdifuldt kulturmiljø. Da ledningstracéet i driftsfasen er nedgravet og dermed ikke visuelt synligt i området, vurderes det, at der ikke sker en forringelse af oplevelsen, kvaliteten og forståelsen af kulturmiljøet som følge af projektet. Øvrige påvirkninger som vurderes, indgår også under punktet biologisk mangfoldighed, naturtyper og arter, herunder fredninger og beskyttelseslinjer. Det skal vurderes hvorvidt projektet leder til væsentlige påvirkninger af de landskabelige hensyn sikret med fredningen af Værnengene.	bygge- og beskyttelseslinjerne skal varetage. Miljørapporten skal forholde sig til, hvorvidt projektet kan gennemføres i overensstemmelse med Bekendtgørelse nr. 1678 af 20. november 2006 om fredning og vildtreservat i Ringkøbing Fjord samt fredning nr. 07996.00 Værnengene. Miljørapporten skal desuden forholde sig til, hvorvidt projektet leder til landskabelige påvirkninger i de områder hvor projekter er inden for strandbeskyttelseslinjen og klitfredning.
--	--	---

			Ledningstracéet overlapper med strandbeskyttelseslinjen og klitfredning, og dispensation fra strandbeskyttelseslinjen og klitfredning er en forudsætning for projektet. Det skal vurderes hvorvidt projektet leder til væsentlige påvirkninger af de landskabelige hensyn ved disse. Ledningstracéet vil krydse flere skovbyggelinjer, hvis formål bl.a. er at sikre det frie udsyn til skoven og skovbrynet. Der vil ikke blive opført bebyggelsen inden for skovbyggelinjen, som følge af projektet. Tracéet vil dog krydse beskyttelseslinjen for Anerbjerger Plantage og flere skovområder ved Falen. Da tracéet i driftsfasen vil være nedgravet og dermed ikke synligt, vurderes det at ledningstracéet ikke vil påvirke udsynet og oplevelsen af skoven og skovbrynet. Ledningstracéet vil desuden krydse åbeskyttelseslinjer for Gødel Kanal og Falen Å. Åbeskyttelseslinjen skal bl.a. sikre åer som værdifulde landskabselementer, ved at sikre at der ikke placeres bebyggelse, foretages tilplantninger eller ændringer i terrænet inden for beskyttelseslinjen. Midlertidige terrænændringer såsom nedgravning af ledninger kræver dog ikke dispensation, når terrænet efter nedgravningen straks reetableres til det oprindelige udseende - dette forudsat at arealet ikke er omfattet af andre bestemmelser om naturbeskyttelse. Da begge åbeskyttelseslinjer er lokaliseret inden for Natura 2000-område nr. 69, er en dispensation en forudsætning for projektet. Emnet skal miljøvurderes ift. projektets naturmæssige påvirkninger, mens det vurderes at de midlertidige terrænændringer og det nedgravede tracé ikke vil ændre den landskabelige oplevelse af åerne, hvorved der ikke vil ske en påvirkning af de landskabelige elementer.	
Risiko for ulykker				
Nye drikke- og spildevandsledninger samt trykforøger på drikkevandsledning		X	<u>Anlægsfasen</u> Risikoen for blow-outs ved underboringer og håndteringen heraf skal vurderes og beskrives i miljørapporten. Risikoen for et udslip til habitatområder skal indgå i habitatkonsekvensvurderingerne i miljørapporten. Ved underboring på søterritoriet skal håndteringen af sejladsikkerheden og afmærkning beskrives i miljørapporten.	Der skal foretages en beskrivelse og vurdering af risikoen for blow-outs ved underboringer og håndteringen heraf. Forholdet til vandrammedirektivet behandles under 'Vand'. Generelt vedr. sejladsikkerhed under etablerings- og driftsfasen henvises til Søfartsstyrelsens bekendtgørelse om sejladsikkerhed ved entreprenørarbejder og andre aktiviteter mv. i danske farvande.
	X		<u>Driftsfasen</u> Når ledningerne er etableret og ligger i jorden vurderes risikoen for brud og afledte skader ikke at være potentiel væsentlig.	Når ledningerne er etableret og behørigt anmeldt i efterretninger for Søfarende træder kabelbekendtgørelsen i kraft,

			herunder at der vil gælde en sikkerhedszone på 200 meter på hver side af tracéet
Kumulative effekter			
		X	Vurdering af eventuelle kumulative effekter med andre projekter, herunder: <u>Vådområdeprojekter</u> Projektet krydser flere steder lavbundsareal. Planlægningen skal forholde sig til kommuneplanens retningslinjer for lavbundsarealer. Der skal redegøres for, at planerne og projektet ikke hindrer en fremtidig etablering af vådområdeprojekter. Se uddybning under afsnittet med vand.

2.2 Planer og målsætninger, der vil indgå i miljøvurderingen

Som led i miljøvurderingen vil det blive vurderet om planlægningen kan være i strid med andre statslige planer, strategier og handlingsplaner. Følgende planer og programmer vurderes at indeholde målsætninger og retningslinjer, som er relevante for bedømmelsen af miljøpåvirkninger.

- Kommuneplan 2021-2033
- Kommuneplan 2025-2037
- Spildevandsplan 2019-2027
- Klimatilpasningsplan 2017-2029
- Ringkøbing-Skjern Kommunes Klimaplan
- Natura 2000 Handleplaner 2016-2021
- Natura 2000 planer 2022-2027
- Vandområdeplan 2021-2027.

2.3 Valg af alternativer og referencescenarie

Ifølge miljøvurderingslovens bilag 4 pkt. h og bilag 7, pkt. 2, skal miljørapporten omfatte en kort skitsering af grunden til at vælge det/de alternativer, der har været behandlet samt en beskrivelse af rimelige alternativer, som bygherren har undersøgt og som er relevante for det fremlagte projekt og de særlige karakteristika, og angivelse af hovedårsagerne til det trufne valg, herunder en sammenligning af miljøpåvirkningerne. Herunder skal rimelige alternativer, som er indkommet i foroffentlighedsfasen behandles i miljøvurderingen.

Endvidere skal miljørapporten indeholde en beskrivelse af den aktuelle miljøstatus, et såkaldt referencescenarie, for de miljøemner, som undersøges. Referencescenariet kan være forskelligt for de enkelte miljøemner, afhængigt af hvilke internationale, nationale, regionale og lokale planlægnings- og lovgivningsmæssige forhold og bindinger, der findes i de områder, der forventes berørt af projektet og planen. Beskrivelsen af referencescenariet skal tillægges særlig vægt for de miljøemner, som forventes væsentligt berørt af projektet og planen, og/eller hvor eksisterende målsætninger, grænseværdier, beskyttelseshensyn mv. er udfordret, inden det aktuelle projekt gennemføres.

Den samlede miljøkonsekvensrapport skal derudover indeholde en beskrivelse af den sandsynlige udvikling, hvis projektet og planen ikke gennemføres. Som referencescenarie (0-alternativ) beskrives den nuværende ledningsstruktur uden styrkelsen af vandforsyningssikkerheden og fremtidssikringen af spildevandsledningskapaciteten som ansøgt.

UDKAST